

РЕЙ БРЕДБЪРИ УБИЕЦЪТ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Музиката се движеше с него в белите стени. Подмина вратата на един кабинет — валс от „Веселата вдовица“. Друга врата — „Следобедът на един фавн“. Трета — „Целуни ме отново“. Зави в перпендикулярния коридор — „Танцът със саби“ го потопа в цимбали, барабани, тенджери, тигани, ножове, вилици, гръм и тенекиени мълнии. Всичко това бе отнесено, когато забърза през приемната със секретарката, която бе приятно зашеметена от Петата симфония на Бетовен. Раздвижи се пред полезрението ѝ като махаща ръка; тя не го забеляза.

Радиото на китката му избръмча.

— Да?

— Татко, Лий е. Да не забравиш джобните ми.

— Да, синко, добре. Зает съм.

— Просто ти напомням, татко — каза радиото. „Ромео и Жулиета“ на Чайковски погълна гласа и нахлу по дългите коридори.

Психиатърът се движеше из кошера от кабинети, в кръстосаното опрашване на музикални теми. Стравински се чифтосваше с Бах, Хайдн безуспешно отблъскваше Рахманинов, Шуберт падаше поразен от Дюк Елингтън. Кимаше на тананикащите си секретарки и подсвиркващи доктори, бодро започващи работния ден. В кабинета си прегледа няколко документа със стенографката, която си припяваше тихичко, след което се обади на полицейския капитан горе. Няколко минути по-късно примигна червена светлина и от тавана се разнесе глас.

— Задържаният е отведен за разпит в килия номер девет.

Отвори вратата на килията, пристъпи вътре и чу как ключалката изщрака зад гърба му.

— Махайте се — каза арестантът, усмихваше се.

Психиатърът бе шокиран от усмивката. Много слънчева, приятна и топла, тя сякаш хвърли ярка светлина в помещението. Като зора сред тъмни хълмове. Като обедно слънце в полунощ. Сините очи проблясваха спокойно над тази самоуверена проява на добра зъболекарска помощ.

— Тук съм да ви помогна — каза психиатърът, като се намръщи. Нещо в стаята не беше наред. Беше се поколебал за миг, преди да влезе. Озърна се. Арестантът се разсмя.

— Ако се чудите защо е толкова тихо, преди малко сригах радиото да млъкне.

Склонен към насилие, помисли си докторът.

Арестантът прочете мисълта му, усмихна се и протегна дружески ръка.

— Не, само по отношение на прекалено досадните машини.

На сивия мокет се търкаляха парчета и жици от стенното радио. Без да им обръща внимание, усещайки усмивката върху себе си като нагревателна лампа, психиатърът седна пред пациента си в необичайната тишина, която твърде много приличаше на затишие пред буря.

— Вие ли сте господин Албърт Брок, наричащ себе си Убиеца?

Брок кимна доволно.

— Преди да започнем... — Той тихо се пресегна и бързо свали радиото от китката на доктора. Захапа го като орех, стисна, чу го да пука и го върна на ошашавения психиатър, сякаш бе направил услуга и на двамата. — Така е по-добре.

Психиатърът зяпна съсипаната машинка.

— Сериозна сметка за нанесени щети натрупвате.

— Не ми пука — усмихна се пациентът. — Както се пее в старата песен, „Не ми пука какво се случва с мен!“ — изтананика той.

— Ще започваме ли? — попита психиатърът.

— Чудесно. Първата жертва, или една от първите, бе телефонът ми. Най-гнусното убийство. Хвърлих го в кухненския Поглъщач! Заклеши се насред гърлото му. Горкото нещо се задуши до смърт. След това застрелях телевизора си!

— Ммм — каза психиатърът.

— Първо шест куршума право в кинескопа. Издаде чудесен звън, като изпуснат кристален полилей.

— Хубава образност.

— Благодаря, винаги съм си мечтал да стана писател.

— Ще споделите ли кога започнахте да ненавиждате телефона?

— Плашеше ме още като дете. Един мой чичо го наричаше Призрачната машина. Гласове без тела. Направо ми изкарвах акъла. По-късно никога не се чувствах добре с него. Ако му се хареса, може да пусне личността ти по жиците. А ако не поиска, просто я изсмуква и в другия край се озоваваш не ти, а глас като студена риба, само

стомана, мед и пластмаса, никаква топлина, никаква реалност. Лесно е да се каже нещо лошо по телефон: той преиначава значението на думите ти. Още не си се усетил, а вече си имаш враг. Пък и освен това, разбира се, телефонът е такова *удобно* нещо; просто си седи там и *настоява* да се обадиш на някой, който изобщо не иска да го безпокоят. Приятели все ми се обаждат и обаждат. По дяволите, нямах никакво лично време. Ако не е телефонът, ще е я телевизорът, я радиото, я грамофонът. Ако не е телевизорът, радиото или грамофонът, ще бъде киното на ъгъла или някоя прожектирана в облаците реклама. Вече не вали дъжд, а сапунена пяна. А ако няма Високи облачни реклами, ще има музика на Мозек във всеки ресторант; музика и реклами в автобусите, докато пътувам за работа. Не е ли музика, ще са вътрешните линии и личната ми килия на ужасите — радиото на китката, по което на всеки пет минути ми звънят приятели. Какво във всички тези „удобства“ ги прави така *изкусително* удобни? Обикновеният човек си мисли, ето, имам свободно време, имам телефон на китката, защо пък да не дрънна на дъртия Джо? „Здрасти, *здрасти!*“ Обичам приятелите си, жена си, човечеството — много ги обичам, но когато в рамките на една минута жена ми се обади да попита „Къде си, скъпи?“, а после някой приятел звъни и казва: „Току-що научих най-страхотния виц. Един тип...“ И за капак някой непознат врещи „Обаждаме се от статистическа агенция Файнд-Факс. Каква дъвка дъвчете в този момент?“ Е, сецате се!

— Как се чувствахте през седмицата?

— Като бомба със запален фитил. Като на ръба на пропаст. Онзи същия ден направих каквото трябваше в работата.

— А именно?

— Излях чаша вода в системата за вътрешна комуникация.

Психиатърът си записа това в бележника.

— Системата даде ли на късо?

— И още как! Същински Четвърти юли! Господи, стенографките тичаха нагоре-надолу и не знаеха какво да правят! Ама че рев и суматоха беше!

— И за известно време се почувствахте по-добре, а?

— Направо идеално! Тогава ми дойде идеята да стъпча ръчното радио на тротоара. Тъкмо някой крещеше: „Обаждам се от Народен

вот номер девет. Какво обядвахте?“, когато помогнах на машинката да предаде богу дух.

— И се почувствахте *още по-добре*, нали?

— Направо започнах да се *кефя*! — Брок потърка ръце. — Помислих си, защо пък да не започна една лична революция за освобождаване на човека от някои „удобства“? „Удобни за кого?“, извиках. За приятелите: „Здрасти, Ал, реших да ти се обадя от съблекалнята в Грийн Хилс. Току-що направих страхотен удар! Направо страхотен, Ал! *Прекрасен* ден. Сега съм си сипал едно уиски. Реших, че ще ти е интересно да го научиш, Ал!“ Удобно за работата — когато съм по работа с колата, шефовете да могат постоянно да бъдат във връзка с мен. *Във връзка!* Ама че гаден израз. Връзка, как ли пък не. По-скоро *вързан!* Хванат за гушата. Газен, мачкан и блъскан от ултракъси гласове. Не можеш да излезеш от колата, без да докладваш — „Трябва да отскоча до тоалетната на бензиностанцията“. „Добре, Брок, давай!“ „Брок какво толкова се замота?“ „Съжалявам, сър“. „Следващия път внимавай“. „*Да, сър!*“... Е, и знаете ли какво направих, докторе? Купих кварта френски шоколадов сладолед и нахраних с него радиостанцията в колата.

— Имаше ли някаква *специална* причина да изберете френски шоколадов сладолед за предавателя?

Брок се позамисли и се усмихна.

— Защото ми е любим.

— О — каза докторът.

— Казах си — по дяволите, каквото е добро за мен, добро е и за радиостанцията.

— Защо ви хрумна да я нахраните именно със *сладолед*?

— Денят беше горещ.

Докторът помълча.

— А после какво?

— После — тишина. Господи, *прекрасно* беше. Проклетото радио трещеше непрекъснато, „Брок, иди там, Брок, направи това, Брок, докладвай, като пристигнеш, Брок, докладвай, като тръгнеш, добре, Брок, един час обедна почивка, Брок, почивката свърши, Брок, Брок, Брок“. Е, тишината бе като да си сложиш сладолед в ушите.

— Явно много обичате сладолед.

— После обикалях и се наслаждавах на тишината. Най-големият, най-приятният, най-мек бархет, правен някога. Тишина. Цял час тишина. Просто си седях в колата, усмихвах се и се наслаждавах на бархета с ушите си. Почувствах се *пиян* от Свобода!

— Продължете.

— После се сетих за портативната диатермична машина. Взах назаем една и на връщане вечерта я качих в автобуса. А той пълен с уморени служители с ръчни радиостанции, които говорят на жените си, „Сега съм на Четиридесет и трета, а сега на Четиридесет и четвърта, ето я Четиридесет и девета, сега завивам по Шейсет и първа“. Един съпруг ругаеше, „Излизай от бара, по дяволите, прибирай се и започвай да приготвяш вечерята, на Седемдесета съм!“ А по радиоточката пуснали „Приказки от Виенската гора“ и някакво канарче пее за първокласни мюсли. И тогава включих диатермичната машина! Шум! Интерференция! Всички жени откъснати от оплакващите се от тежкия ден мъже. Всички мъже откъснати от жените си, които току-що са видели как децата им чупят стъкло! „Виенската гора“ изсечена, канарчето смачкано. *Тишина!* Ужасна, неочаквана тишина. Обитателите на автобуса са изправени пред необходимостта да разговарят помежду си. Паника! Абсолютна, животинска паника!

— Полицията прибра ли ви?

— Автобусът *трябваше* да спре. В края на краищата музиката *беше* заглушена, съпрузите и съпругите *бяха* изгубили връзка с реалността. Пандемониум, безпорядък, хаос. Пълна лудница! Дойде аварийен екип, моментално ме триангулира, бях порицан, глобен и за нула време се озовах вкъщи, без диатермичната машина.

— Господин Брок, ще ми позволите ли да отбележа, че дотук цялото ви поведение не е много... практично? Щом не харесвате радиоточките, вътрешните комуникации и радиостанциите в колите, защо не сте влезли в братството на радиофобите? Да организирате петиции, да се борите за законни и конституционни мерки? В края на краищата у нас е демокрация.

— И аз съм онова нещо, на което най-много му подхожда наименованието малцинство — каза Брок. — Аз *влизах* в братства, участвах в демонстрации, подписвах петиции, обръщах се към съда. Години наред протестирах. Всички ми се смееха. Всички *обожаваха* радиоточките и рекламите. Аз бях черната овца.

— Тогава защо не постъпите като добър войник? Да приемете правилата на мнозинството.

— Та те искат прекалено много. Решили са, че щом малко музика и възможността да си „във връзка“ е нещо хубаво, то много от същото ще е десет пъти по-хубаво. Направо *подивях*! Прибирам се и заварвам жена си в истерия. И *защо*? Защото била напълно откъсната от мен в течение на половин ден. Нали помните, че потанцувах върху ръчното си радио? Е, същата вечер замислих да убия дома си.

— *Сигурен* ли сте, че искате да го запиша точно по този начин?

— Семантично е вярно. Реших да го умъртвя. Домът ми е от онези говорещи, пеещи, тананикащи, съобщаващи времето, декламиращи поезия, четящи романи, дрънкащи глупости и приспиващи-когато-си-легнеш къщи. Къща, която ти проглушава ушите с опера, когато влезеш под душа, и те учи на испански, докато спиш. Дрънкаща празни приказки пещера с всевъзможни електронни оракули, които те карат да се чувстваш мъничко по-голям от напръстник, с печки, които казват: „Аз съм кайсиев пай, *готов* съм“ или: „Аз съм печеното телешко, *полей* ме!“ и други подобни глупости. Къща, която едва понася хора, честна дума. Входна врата, която ми се озъбва: „Сър, обувките ви са кални!“ И електронна хрътка-прахосмукачка, която души след теб от стая на стая и поглъща всеки нокът или пепел. Мили Боже, направо лудост!

— Спокойно — посъветва го психиатърът.

— Помните ли песента на Гилбърт и Съливън „Записах го и не ще го забравя“? Цяла нощ записвах поводите за недоволство. Рано на следващата сутрин си купих пистолет. *Нарочно* си изкалях краката. Входната врата изръмжа: „Обувките ви пак са кални! Моля, почистете! Чак тогава се върнете!“ Застрелях проклетото нещо право в ключалката! Изтичах в кухнята, печката тъкмо виеше: „*Обърни* ме!“ Пуснах куршум наред механичния омлет. Как само цвъртеше и пицеше: „*Дадох* на *късо*!“ После телефонът звънна като разглезено изчадие. Натиках го в Поглъщача. Тук и сега трябва да заявя, че никога не съм имал *нищо* против Поглъщача; той бе просто невинен минувач. Сега ми е мъчно за него — наистина практично устройство, не казваше нито думичка, мъркаше си като дремещ лъв през повечето време и поглъщаше остатъците. Ще трябва да го поправа. После влязох в хола и застрелях телевизора, този ужасен звяр, тази Медуза, която всяка

вечер превръща в камък милиарди хора и ги кара да гледат изцъклено, тази Сирена, която пее и обещава толкова много, а накрая дава толкова малко, но аз винаги се връщам, връщам се, връщам се с надежда и очакване, докато — бум! Жена ми закроя, замята се като обезглавена пуйка и изскочи навън. Дойде полицията. И ето ме *тук*!

Облегна се щастливо назад и запали цигара.

— Докато извършвахте тези престъпления, осъзнавахте ли, че ръчното радио, радиоточката, телефонът, служебният интерком, радиостанцията в колата — всичко това е взето под наем или е нечия чужда собственост?

— Бих го направил отново, Бог ми е свидетел.

Психиатърът седеше, облян от лъчите на блажената му усмивка.

— Не желаете ли помощ от Службата за душевно здраве? Готов ли сте да понесете последствията?

— Това е само началото — каза господин Брок. — Аз съм първият от малцинството, от онези, на които им е дошло до гуша от шума, писнало им е да бъдат използвани и подхвърляни напред-назад, да им се крещи, на които им е дошла до гуша непрекъснатата музика, непрекъснатата връзка с някой глас някъде, направи това, направи онова, по-бързо, по-бързо, ела тук, иди там. *Ще видите*. Бунтът започва. Името ми ще влезе в историята!

— Ммм. — Психиатърът като че ли мислеше нещо.

— Разбира се, ще мине време. Отначало всичко бе така омагьосващо. Самата *идея* за подобни неща и за практическото им приложение бе прекрасна. Те са почти като играчки, но хората прекалено много се захласнаха по тях, прекалено далеч отидоха и сега са се оплели в един вид обществено поведение и не могат да се измъкнат от него, не могат дори да признаят, че са се *хванали*. Затова се самоуспокояват. Казват — „Модерна епоха“. „Условия на живот“. „Прекалено сме чувствителни“. Но, помнете ми думите, семето е посято. Вече ме има по телевизия, радио, филми — и *това* ако не е ирония! Всичко се случи преди пет дни. А сега милиарди хора знаят за мен. Проверете борсовите данни. Очаквайте всеки ден. Дори може би и днес. Очаквайте внезапно покачване на продажбите на френски шоколадов сладолед!

— Разбирам — каза психиатърът.

— А сега мога ли да се върна в прекрасната си единична килия, където ще мога да остана сам и на спокойствие шест месеца?

— Да — тихо каза психиатърът.

— Не се безпокойте за мен — каза господин Брок, докато ставаше. — Просто ще си седя дълго-дълго и ще си пъхам в ушите онзи чудесен мек и тих плат.

— Ммм — измънка психиатърът, докато вървеше към вратата.

— Горے главата! — каза господин Брок.

— Да — отвърна психиатърът.

Подаде кодиран сигнал на един скрит бутон, вратата се отвори, той прекрачи прага и вратата щракна зад него. Тръгна самичък из кабинети и коридори. Първите двадесет метра бяха съпроводени от „Китайска тамбурина“. Последваха „Циганка“, Пасакалия и фуга в нещо си минор от Бах, „Тигров рагтайм“, „Любовта е като цигара“. Извади счупеното ръчно радио от джоба си, сякаш бе смачкана богомолка. Влезе в кабинета си. Извънния звънец; от тавана се разнесе глас:

— Докторе?

— Току-що приключих с Брок — каза психиатърът.

— Диагноза?

— Изглежда напълно дезориентиран, но общителен. Отказва да приеме най-простите реалности на средата и да *работи* с тях.

— Прогноза?

— Неопределена. Оставих го да се наслаждава на един невидим плат.

Извънния три телефона. Резервното ръчно радио в чекмеджето на бюрото му бръмчеше като сърдит щурец. Интеркомът мигаше с розова светлина и прищракваше. Извънния три телефона. Чекмеджето бръмчеше. През отворената врата нахлу музика. Като си тананикаше тихичко, психиатърът си сложи радиото на китката, включи интеркома, поговори малко, вдигна единия телефон, говори; вдигна втория, говори; вдигна третия, говори; докосна копчето на ръчното радио, поговори спокойно и тихо. Лицето му бе напълно невъзмутимо наред музика, примигващи светлини и отново звънящи телефони, ръцете му се движеха непрекъснато, ръчното радио бръмчеше, той говореше по интеркома, от тавана се чуваха гласове. Така спокойно прекара остатъка от дългия, прохладен благодарение на климатика следобед;

телефон, ръчно радио, интерком, телефон, ръчно радио, интерком,
телефон, ръчно радио, интерком, телефон, ръчно радио, интерком,
телефон, ръчно радио, интерком, телефон, ръчно радио...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.